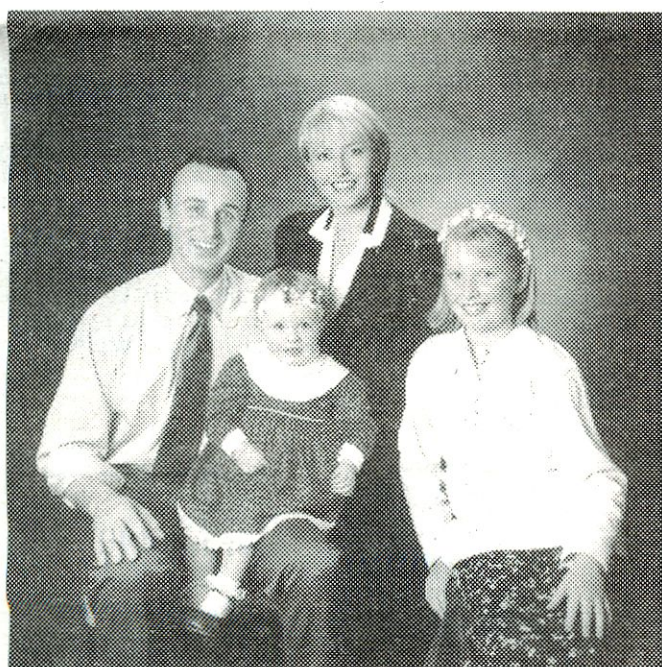

Avstralske zvezne volitve Srechko Kontelj kandidat Liberalne stranke

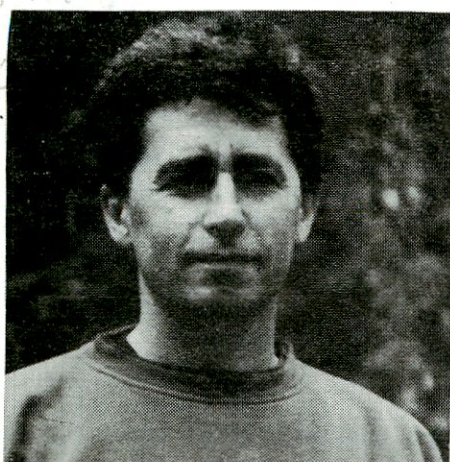

Fotografija: Srechko Kontelj s svojo družino

Volitve bodo 2. marca 1996. Tega dne se ne bomo odločali samo za politične stranke in ministrskega predsednika, ampak bomo držali pesti tudi za Srechka, v Geelongu rojenega odvetnika s slovenskimi koreninami, ki je Liberalni kandidat za Corio. Na volitvah bodo res odločali samo prebivalci tega dela Geelonga, mesteca blizu Melbournea, vendar bi bilo tudi vsem Slovencem v Avstraliji v ponos in korist imeti takega človeka v Canberri, zato mu zaželimo veliko sreče. Če bo uspel, se bomo (naj bi se) veselili tudi mi, pa naj simpatiziramo liberalce ali laburiste - v takem primeru morajo nacionalna čustva premagati politične strasti! Srechko bi bil drugi član avstralskega parlamenta s slovenskimi koreninami. Prvi Slovenec v avstralski vladi je bil, zdaj že upokojeni, senator Miša Lajovic. Več na 11. strani

Vasja Koman, avtor slikanice "The Dream" oziroma "Benjaminove sanje"

Fotografija: Vasja Koman

Melbournškega Slovenca, likovnika Vasja Komana, poznajo predvsem Slovenci v Viktoriji. Njegovo novejšo umetniško delo pa je marsikomu še neznano, saj je Vasja eden tistih ljudi, ki jim pravimo "the quiet achiever". Pred nekaj leti je izšla v Avstraliji in Novi Zelandiji njegova slikanica "The Dream", pred kratkim pa je nekoliko spremenjeno izdala v Sloveniji tudi Založba Mladinska knjiga. Naslov v slovenskem prevodu je "Benjaminove sanje". Več o Vasjinih slikanicah berite na straneh 8 in 9.

Učitelji slovenščine z južne poloble zaključili seminar v Sloveniji

Potem, ko so učiteljice in učitelji, ki dopolnilno poučujejo slovenski jezik na različnih stopnjah v Argentini in Avstraliji, minule dni končali intenzivno delo v Zdravilišču Dolenjske Toplice in praktične vaje po različnih bližnjih šolah na Dolenjskem, obiskali Primorsko, Beneško Slovenijo in Gorenjsko ter sodelovali na različnih kulturnih in drugih prireditvah, so dva dni namenili Ljubljani. Sprejel jih je župan dr. Dimitrij Rupel, ogledali so si Narodno in univerzitetno knjižnico, sprejela sta jih še ljubljanski nadškof dr. Alojzij Suštar in dr. Peter Vencelj, obiskali so Zavod sv. Stanislava in Semeniško knjižnico. Za konec pa so se napotili na Štajersko in Koroško.

IZ DNEVNIKA
Stanke Gregorič
UREDNIČE

V uredništvu je ostalo precej neobjavljenega gradiva - vaših prispevkov, ki jih bom, upam vsaj, lahko "stisnila" v naslednjo številko. Sicer pa sem morala tudi tokrat ponovno odstopiti od ustaljene oblike časnika. Če bi mi bilo dovoljeno, bi prav gotovo dodala še enkrat toliko strani. Opazili boste, da sem pred vstopom v četrto leto izhajanja *Glas Slovenije* malce spremenila "logo". Vam je všeč? Želo malo se mi oglašate s svojimi pripombami. Ne vem ali so vam bolj všeč kratki izvlečki iz slovenskih časnikov ali podrobneje opisani dogodki? So vam všeč slike - fotografije iz Slovenije ali bi raje namesto njih brali več novic? *Glas Slovenije* lahko izpopolnujem tudi z vašo pomočjo. Pri urejanju se včasih srečujem s tolikimi lepimi trenutki in dogodki. Zamislite, Slovenec najde *Glas Slovenije* na sydneyem vlaku; odvetnik s slovenskimi koreninami kandidat na avstralskih zveznih volitvah; urednik mariborskega *Večera* Milan Predan odobri pošiljanje sobotne številke (za tem seveda stoji cela vrsta ljudi, ki si je prizadevala, da *Večer* le pride v naše uredništvo: začelo se je pri Sonji Beroš, moji prijateljici iz Maribora, ki se je zarekla, da mi ga bo "zrihtala", nadaljevalo se je pri prim. dr. Skalickyju in Alešu Arihu, predsedniku Kulturnega foruma Maribor, pa tudi Sonjina sestra Vera Šarman je imela verjetno na koncu "prste zraven" - vsem HVALA!); piše mi Mirko Vasle iz Buenos Airesa, ki na tamkajšnjem radiu pripravlja slovenske oddaje, upam, da mi bo uspelo prihodnjič objaviti vsaj izvlečke iz njegovega tri strani dolgega pisma; *Naš tednik* in njegovo prilogo *Nedeljo* nam še vedno pridno pošilja Krščanska kulturna zveza s Koroške; prav tako prihajajo redno tudi *Svobodna Slovenija* iz Argentine in sobotni *Primorski dnevnik* iz Trsta, pa *Zenevske novice*; tudi tednik *Mladina* in turistična revija *Lipov list* iz Slovenije; preko sydneyjskih posrednikov še *Delo*, *Družina*, *MAG* in včasih *Mladika*; Slovenska izseljenska matica nam že vsa leta pošilja *Rodno grudo* in revijo *Slovenija*; prejmemo *Našo Slovenijo*; tu in tam se nam z dolgimi poročili oglasi *Združenje lastnikov razlaščenega premoženja* v Sloveniji, Socialdemokratska stranka Slovenije je edina slovenska stranka, ki nam pošilja po faxu kratke *Tedenske informacije*; Veleposlaništvo RS iz Canberre nam pošilja *Slovenian Weekly* in fax komentarje - povzetke komentarjev, objavljenih v slovenskih medijih, ki jih pišejo v Uradu vlade za informiranje Republike Slovenije. Če izvzamem nekaj informacij SDSS in informacij v faxih Veleposlaništva, ki so večkrat nerazumljive in neuporabne zato, ker zraven komentarjev ni kratke novice o dogodku samem, in ker vse našete publikacije prihajajo do mene seveda z znatnim časovnim zamikom, še vedno ostaja vrzel hitrega in kratkega obveščanja o glavnih dogodkih v Sloveniji. Hvala bogu, pa med nami, Slovenci po svetu, nastajajo vedno novi stiki. Lep občutek! Večje je veselje s pripravo časnika! Del tega zadovoljstva je rezultat srečanja urednikov in novinarjev, ki so se spoznali lani v Ljubljani. Zoharjevo nadaljevanje poročila o tem srečanju prihodnjič. Seveda nekaterim, zgoraj omenjenim naslovnikom, pošiljamo tudi mi naš *Glas Slovenije*. Vsem še enkrat hvala za sodelovanje in pomoč! Iz vseh teh virov seveda izbiram novice in zanimivosti za vas. Moj trud in vsi stroški, ki so povezani s takole "verigo" oziroma "mrežo" in ki si jih vsi vi niti v sanjah ne morete zamisliti, ter velikodušnost dobrotnikov, ki omogočajo izhajanje, bi bili poplačani, če bi vsakdo izmed vas našel kakšnega novega naročnika - za to uslugo smo vas sicer prosili že večkrat. Dodala bi: mi damo od sebe toliko - vi pa tako malo! Slovenska društva bi morala tudi med svojimi člani razširjati *Glas Slovenije*, ne pa da ponekod vsi člani berejo eno številko. Hvale vredno je, da tako pridno gradijo balinišča in teniška igrišča, vendar bi tu in tam lahko kaj malega primaknili tudi v naš tiskovni sklad. Žal je za slovensko pisano besedo in obveščanje največkrat škoda denarja!

Vaša Stanka

Gregorič

**ZANIMIVO,
KAJNE ?**

**"Pamflet" za lokalne volitve
našel med pošto, "Glas Slovenije"
pa na vlaku in piše...**

Urednica!

S trebuhom za kruhom sem odšel pred dolgimi leti. Osemindeset let sem od doma, lahko bi me imenovali popotnik današnjih časov ali cigan. Rodil sem se na mali kmetiji blizu Laškega, na poti v Sentrupert.

*Zakaj vam to pišem? Dolga leta se potim in delam na železnicah in v rudnikih v W.A. in N.T. Pot me je zanesla v Sydney, kjer sem že šest mesecev in 7. februarja odputujem na ranch v N.T. Živel sem v sydneyem predelu Tempe. Ne spominim se kdaj sem zadnjikrat čital slovensko besedo, da o pogovoru sploh ne govorim, toda... zgodil se je mali čudež: ko sem prebiral "post box" pošto, sem naletel na presenečenje; na lokalnih volitvah za Marrickville Municipality (septembra 1995) je kandidirala tudi ekipa "No Aircraft Noise"; na "pamfletu" je bil tudi Slovenec. Mislim, da je zmagal. Pa to še ni vse... 29. januarja 1996 sem se vsedel na vlak, ki je peljal v Sydney in na sedežu zraven mene je nekdo pozabil časopis, zraven časopisa je bila revija *Glas Slovenije*. Nisem mogel verjeti, najprej gospod Koželj, sedaj pa slovenski časopis. Lepo je brati slovensko besedo in lepo je videti, da so Slovenci ponosni na svoje poreklo. To je tudi mene vzpodbudilo, da napišem te vrstice. Oprostite napakam, sedaj, ko imam vaš naslov se bom še javil. Čez par let se bom pa upokojil in kupil nekaj v Adelaide. Ko se ustavim, vam napišem moj naslov, ime pa mi je*

Peter Vrhovec

our health!

ajor council priority effects

te Governments over bblems

ur streets!

'fic from through traffic ort plan for the

ing schemes where

**1 Herman
kozelj**

Painter-decorator, married with two children, Marrickville resident 27 years. Migrated from Slovenia 1966. Involved in youth soccer. Interested in diverting traffic away from residential streets and greening the suburb.

our suburb!

n collection and provide public places

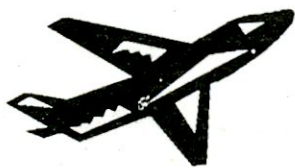
ps of streets and lanes

e jobs back!

businesses and ur shopping areas sses

Naročnik iz Viktorije pozor!

Prosimo, da se nam oglasi naročnik, ki je poslal ček na \$ 50.00 (naročnina na *Glas Slovenije*). Commonwealth banke v Mt. Waverly, Viktorija. Številka čeka je 335934. Na čeku ni bilo imena, prav tako tudi ne na kuverti in niti na naročilnici, ki nam jo je ta oseba poslala.

*Three return flights a week
Mondays, Thursdays and Saturdays
from Melbourne and Sydney
to Vienna and Ljubljana*

*

*Trikrat na teden iz Melbourn in Sydneya na
Dunaj, v Ljubljano in nazaj*

*

LAUDA telefon: 1 800 642488 (brezplačni poklic)

The only airline direct to
the Heart of Europe

Lauda-air

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

Konzularne ure

Perth

— petek, 23. 2. in sobota 24. 2. 1996
po dogovoru s Slovenskim klubom Perth

Sydney

— sreda, 28. 2. 1996
od 15.00 do 18.00 ure v prostorih SDS
— četrtek, 29. 2. 1996
od 9.00 do 12.00 ure v Verskem središču
Merrylands

Melbourne

— petek, 1. 3. 1996
od 10.00 do 13.00 ure v prostorih SNS v
Verskem središču Kew
— sobota, 2. 3. 1996
v odmoru programa Slovenskega festivala, ki bo
potekal v organizaciji SSOV, v Slovenskem društvu
Planica

Vse zainteresirane prosimo, da nas predhodno telefonično
pokličejo na 06 243 4830

Sprememba poštna številke v Sloveniji

S 1. marcem 1996 bo spremenjena dosedanja petmestna
poštna številka v novo, štirimestno. Sprememba bo
opravljena s črtanjem (ukinitvijo) vodilne številke -6- v
dosedanji poštni številki.

Primer:

Dosedanje poštna številke
61000 Ljubljana
62000 Maribor
62001 Maribor
63210 Slovenske Konjice

Nove poštna številke
1000 Ljubljana
2000 Maribor
2001 Maribor
3210 Slovenske Konjice

Te spremembe veljajo tudi
za vsa druga mesta v Sloveniji

Pošta Slovenije je izdala brošuro
z navedenimi spremembami.

POŠTA SLOVENIJE

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF SLOVENIA

Advance Bank Centre-Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City
TEL.: (06) 243 4830 FAX: (06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov:
Embassy of Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.

Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure;
uradne ure od 10.00-14.00 ure.

Odpravnik poslov: Aljaž Gosnar. Ataše za konzularne zadeve: Tina Omahen.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
AVSTRALIJA (NSW in VIC)
Častni konzul Alfred Brežnik
Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)
tel.: (02) 314 5116;
fax: (02) 3996246

Poštni naslov:
P.O.Box 188 Coogee NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
NOVA ZELANDIJA
Častni konzul Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare, Lower Hutt
(Wellington),
tel.: (04) 567 0027, fax: (04) 567 0024
Poštni naslov: P.O.Box 30247 Lower Hut, NZ
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164
tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009

KONZULAT AVSTRALIJE
DUNAJSKA 22
LJUBLJANA, SLOVENIJA 61 000
Telefon: + 61/ 1327 341
Fax: + 61/ 1331 052
Častni konzul: Viktor Baraga

Volilno leto 1996 je že v začetku zaznamovalo vidne spremembe na slovenski politični sceni. Ker bomo letos lahko volili tudi Slovenci po svetu, ne bo odveč, če se podrobneje seznanimo s političnimi strankami. Zato jim v tej številki posvečamo celotno stran.

ZLSD izstopila iz vladajoče koalicije, ministri pišejo odstopne izjave

Združena lista socialdemokratov - bivši komunisti-ZLSD (predsednik Janez Kocijančič) je izstopila iz vladajoče koalicije potem, ko je dr. Janez Drnovšek hotel, zaradi afere v mariborskem podjetju TAM odstaviti dr. Maksa Tajnikarja, ministra za gospodarske dejavnosti. Tajnikar je odstopil sam še preden je prišlo do glasovanja v državnem zboru. Janez Kocijančič sicer trdi, da so izstopili zaradi tega, ker je bila v državnem zboru sprejeta odločitev v škodo upokojencev, dr. Drnovšek pa pravi, da je to čista demagogija. ZLSD namreč diši okrog 470.000 volilnih glasov upokojencev in tako so še pred letošnjimi volitvami zaigrali "na to karto". Odstopili so tudi ministri: Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo, Rina Klinar, ministrica za delo, družino in socialna vprašanja ter Sergij Pelhan, minister za kulturo - vsi člani ZLSD.

Tako ima Drnovškova Liberalna demokracija (LDS) še samo 28 poslancev, vladajoča koalicija pa skupno le 43 v 90 članskem parlamentu.

Janez Kocijančič v odprtem pismu predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku

Predsednik ZLSD Janez Kocijančič je dejal v svojem pismu, da je dr. Drnovšek prekršil koalicijski sporazum in zato izstopajo iz vladne koalicije in da se je njegova stranka doslej držala vseh koalicijskih dogovorov, da pa je sporazume velikokrat prekršila SKD stranka pa v tem primeru ni izvajal nobenih konsekvenc... Kocijančič se je zavzel v pismu za pravice upokojencev in zapisal "da je bistvo strankine politike sporazumevanje s prizadetimi socialnimi sloji a ne aroganca in diktat oblasti"... Ob predlogu za zamenjavo ministra Tajnikarja "je za nas nerazumljivo in nesprejemljivo, da bi si nekateri prilasčali nesporne uspehe, denimo gospodarsko rast, ki je s 4,8 odstotka v letu 1995 presegla vse razvite zahodne države... nosil pa bi odgovornost le za gospodarske probleme in zastoje..."

Stališče SDSS

Predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije (SDSS) Janez Janša je izjavil na tiskovni konferenci, da se je z izstopom ZLSD opozicija okrepila. Dr. Janez Drnovšek pa da se je odločil za odstavitev dr. Tajnikarja zato, ker se je ustrašil razprave o mariborskem podjetju TAM v parlamentu, ki bi lahko pokazala krivdo vlade.

Stališče SKD

Lojze Peterle, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) je dejal, da položaj ni kritičen ampak samo bolj jasen. Razmerja se bodo morala do volitev urediti, saj zdaj vlada v Sloveniji le koalicija dveh strank LDS in SKD.

Stališče SLS

Marjan Podobnik, predsednik Slovenske ljudske stranke (SLS) je pozdravil razrešitev Tajnikarja in ne pričakuje, da bi njegovo stranko, zdaj pred volitvami, povabili v vladajočo koalicijo.

Ni razloga za predčasne volitve

Predsednik države Milan Kučan je med drugim takole ocenil nove razmere: to kar se je zgodilo ni presenečenje. Vlada, stranke in državni zbor pa so dolžni opravljati svoje naloge, skrbeti, da država funkcionira, da rešuje probleme, in nositi odgovornost za življenje državljanov. Letošnje volilno leto jih od te odgovornosti ne odvzema.

REGISTRIRANE POLITIČNE STRANKE

1. Slovenska nacionalna stranka	(SNS)
2. Slovenska nacionalna desnica	(SND)
3. Demokratska stranka Slovenije	(DS)
4. Zveza za primorsko	(ZZP)
5. Stranka enakopravnosti dežel	(SED)
6. Slovenska obrtniško-podjetniška stranka	(SOPS)
7. Liberalna Stranka	(LS)
8. Republikanska zveza Slovenije	(RZS)
9. Krščansko socialna unija	(KSU)
10. Združena lista socialnih demokratov	(ZLSD)
11. Zveza za napredek Radeč in radeškega območja	(Za-R)
12. Deželna stranka Štajerske	(DŠS)
13. Demokratična stranka upokojencev Slovenije	(DeSUS)
14. Liberalna demokracija Slovenije	(LDS)
15. Slovenski krščanski demokrati	(SKD)
16. Slovenska ljudska stranka	(SLS)
17. Socialdemokratska stranka Slovenije	(SDSS)
18. Zeleni Slovenije	(ZS)
19. Delavska stranka Slovenije	(DSS)
20. Stranka neodvisnih	(SN)
21. Zelena alternativa	(ZA)

SDSS prvič prehitela LDS

Janševa Socialdemokratska stranka Slovenije (SDSS) je prvič odkar stranka narača mesečne javnomnenjske raziskave prehitela LDS. Nekoliko je padel tudi ugled Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Presenetljivo pa izstop iz Vlade ni prinesel nikakršnega povečanja ugleda ZLSD.

Tretjina volilcev ne ve, za koga bodo glasovali - bi zdaj slavila levica?

Delež tistih, ki ne vedo, katero stranko bodo na naslednjih volitvah volili, se v Sloveniji giblje med četrtino in tretjino. Po raznih špekulacijah dela slovenskega tiska (predvsem Dela), se je ponekod zmanjšala podpora desnim strankam (možno je, da se je povečal delež desno usmerjenih v segmentu neopredeljenih volilcev), Severno primorska regija pa je bolj desna kot je bila kdajkoli, enako velja tudi za Koroško, še bolj pa se to kaže na Gorenjskem. Do enakih razmer je za nekaj časa prišlo tudi v celjski in mariborski regiji. Vendar bi po pisanju Dela trenutno zmagale leve stranke in Aleksander Bratina meni, da je očitno, da so upokojenci-volilci največji porok stabilnosti levih političnih strank. Na letošnjih volitvah bo igrala veliko vlogo udeležba, če se bo ta gibala okrog 60 odstotkov, potem so možnosti desnih političnih strank za zmago večje. Pri višji udeležbi se povečujejo možnosti levice, menijo v Delu.

Opozicija vložila interpelacijo proti zunanjem ministru

Poslanci SDSS in Slovenske ljudske stranke (SLS) so vložili interpelacijo o delu in odgovornosti ministra za zunanje zadeve Zorana Thalerja (LDS). Poslanci mu očitajo, da je s svojim ravnanjem državo na zunanjepolitičnem področju pripeljal v slepo ulico in je odgovoren za destabiliziran zunanjepolitični položaj Slovenije. Ob vložitvi interpelacije je opozicija ponovno zahtevala izredno sejo parlamenta o zunanji politiki, na kateri bi o tako pomembnih vprašanjih poskušali doseči strankarski konsenz.

Opozicija zahteva razrešitev predsednika parlamenta

Opozicija je po končani seji, na kateri je potekala razprava o razrešitvi ministra za gospodarske dejavnosti dr. Maksa Tajnikarja, vložila zahtevo za razrešitev predsednika Državnega zbora Jožefa Školča (LDS). Očitajo mu formalne napake in več grobih kršitev poslovnika na omenjeni seji. G. Školč je obtožbe zavrnil kot neutemeljene, vendar v svojo obrambo ni navedel konkretnih argumentov.

Pot kulturne dediščine

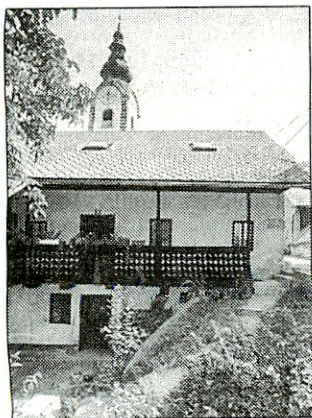
V vasi Zabreznica stoji žirovniška osnovna šola, v njej nabira znanje okrog 437 otrok iz desetih vasi pod Stolom. Že dvajseto leto pa deluje v njej tudi Solsko kulturno društvo *Prešernov rod*. Društvo ima uspešne mlade vodnike, ki so vedno pripravljene posredovati podatke, ki zanimajo šolarje in druge obiskovalce aleje slavnih rojakov - spominskega parka s kipi, ki so se rodili v vaseh od Vrbe do Rodin, Breznice, Doslovč in Žirovnice. Kdor želi spremstvo mladih "kašarjev", tako jim pravijo, naj se oglasi na žirovniški šoli. Pot kulturne dediščine se začne v Ribčevi hiši v idilični Vrbi, kjer je prijokal na svet naš Prešeren. Do Rodin, rojstne hiše Janeza Jalna, pisatelja "Tropa brez zvoncev", "Bobrov" in "Ovčarja Marka", se iz Prešernove vasi odpravite mimo kužnega znamenja. Iz Rodin se pot kulturne dediščine obrne nazaj proti Smokuču, kjer se je rodil prvi prešernoslovec, pisatelj in dobrotnik slepih Tomo Zupan. Potem v Doslovče, ki leži ob lokalni cesti Moste-Begunje.

PRI FINŽGARJU.

PRI JANŠEVEM ČEBELNJAKU.

PRI JALNU.

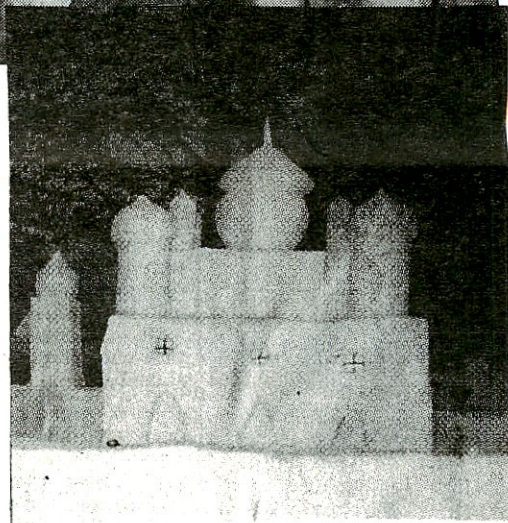

PRI PREŠERNU.

Pod rebro je v breg prislunjena kajža, rojstna hiša velikega pripovednika Franca Saleškega Finžgarja. V Breznici stoji Honova hiša, v kateri so se v 18. stoletju rodili bratje Janša. Najslavnejši med njimi je bil Anton Janša, učitelj čebelarstva na Dunaju in slikar, ki je na dvoru Marije Terezije "čebele pasel". V Žirovnici je nasproti znane gostilne Trebušnik rojstna hiša Prešernove matere, sredi vasi pa stoji rojstna hiša Prešernovega prijatelja Matija Copa, slovenskega prvega esteta, literarnega kritika, začetnika slovenske literarne zgodovine, teorije in primerjalne književnosti. Na žirovniškem pokoplašču so našli svoj zadnji dom eden prvih esperantistov Janez Matič in Finžgarjevi starši. Tu so še druge zgodovinske znamenitosti, med temi je rojstna hiša deda pisatelja Janka Kersnika v Mostah, Turška jama, kamor so se prebivalci teh krajev zatekali pred turško nevarnostjo, Petrovčeva hiša na Selu, kjer se je rodil Prešernov sodobnik Jožef Zemlja in še veliko drugih. Ne nazadnje tudi stara kovačija na križišču z vaško potjo v Zabreznici z lepo kovanimi okenskimi mrežami, v kateri je Finžgar našel motiv za ljudsko igro "Divji lovec". Do Žirovnice je mogoče z vlakom, potem pa je le deset minut lepega sprehoda do šole v Zabreznici, kjer lahko dobite vse dodatne podatke.

Črna na Koroškem

V Podpeci pri Črni na Koroškem so obiskovalci iz Slovenije, veliko jih je bilo tudi iz tujine, zgradili štirinajst novih snežnih prebivališč za legendarnega slovenskega vojskovodjo kralja Matjaža.

Lepa turistična prireditev Gradovi kralja Matjaža se je po treh dneh končala s proglasitvijo najboljših sneženih umetnin. Že drugo leto zapored so najlepše Matjažev prebivališče in Matjaža na konju iz snega napravili Mežičani iz skupine *Alenčica in vojaki*. Prireditev je skupaj s pokušino koroških narodnih jedi lepo uspela in Črnjani upajo na usešnejše korake na slovenskem turističnem trgu.

Los Angeles

Dr. Joško Savli je v Zborniku društva *The Augusta Society* iz Los Angelesa objavil večkrat študije o raznih slovenskih simbolih: o nageljnu, o vojvodskem prestolu, ustoličevanju itd. Zdaj pa je izšla v glasilu društva *Heraldry* študija o Zlatorogu in njegovih zanimivosti na polju heraldike.

Pordenone

Na razstavo publikacij manjših založnikov v Pordenone so povabili tudi založnike narodnih manjšin v Evropi. Tako je slovenska manjšina razstavljala najnovejše knjige v slovenščini in prevodih, ki so izšle zadnjih nekaj let v Italiji, na razstavi pa so se predstavile založbe Devin, Mladika in Goriška Mohorjeva družba.

Rim

Umril je Albin Škerk, bivši državni poslanec v Rimu in devinsko-nabrežinski župan, rojen v Sempolju. Bil je pobudnik treh zakonov: o slovenskih šolah, o rabi slovenščine na kazenskih obravnava in o televizijskih oddajah v slovenskem jeziku.

Rim

Italijansko ustavno sodišče je 29. januarja letos ponovno pojasnilo, kako je z uporabo slovenščine v civilnih procesih. Po razlagi sodišča je uporaba materinščine kot jamstva posameznikove kulturne identitete dovoljena v celotnem civilnem postopku pripadnika manjšine. Sodišče je tako zavrnilo vprašanje o ustavnosti, ki ga je pred kratkim postavil tržaški pretor, češ, da se na sodišču kot uradni jezik uporablja samo italijanski. Sodišče je opozorilo tudi na osimski sporazum iz leta 1975, po katerem se manjšini priznava pravica do rabe materinščine v odnosih s sodnimi oblastmi.

Dunaj

Pri založbi Böhlau je izšla v nemščini, izpod peresa dr. Feliksa A. Bistra 400 strani debela knjiga o dr. Antonu Korošču, slovenskemu politiku in narodnemu voditelju. V njej je natančno analiziral zgodovinska dejstva, Koroščevu življenju in delovanju tako na Dunaju kot v Beogradu.

Gorica

Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza slovenske katoliške prosvete sta tudi letos skupaj pripravili osrednjo proslavo ob Dnevu slovenske kulture, ki je bila 9. februarja v goriškem Kulturnem domu. Letošnjo proslavo je zaznamovala Kosovelova misel "Bodočnost je tistega, ki veruje v njo".

Göttingen

Pred nedavnim je izšla nova, decembersko-januarska številka revije *Pogrom*, ki jo vsak drugi mesec izdaja *Gesellschaft für bedrohte Völker - Združenje za ogrožene narode* iz Göttingena na Nemškem. Revija tokrat posveča ves svoj prvi del narodnostnim manjšinam v Italiji. Gre za 26 strani dolg pregled razmer, v katerih žive Nemci in Ladinci na Južnem Tirolskem, Francozi in Nemci v Dolini Aoste, Okcitanci v Piemontu, Furlani in Slovenci v Furlaniji-Juljski krajini, Sardinci in Katalonci na Sardiniji, Hrvati v Moliseju, Albanci in Grki ter druge manjše skupnosti v južni Italiji.

O položaju Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini je med drugim objavljen prispevek izpod peresa deželnega tajnika Slovenske skupnosti Martina Breclja. V njem so na kratko označene glavne značilnosti slovenske manjšine v Italiji ter prikazani so temeljni problemi, s katerimi se le-ta spopada. Breclj posebno omenja zahtevo po pravični zakonski zaščiti, problem zastopanosti v izvoljenih telesih, piše pa tudi o splošnejših problemih sožitja vzdolž italijansko-slovenske meje. O Furlanijah in o Slovencih v videmski pokrajini piše tudi Ferruccio Clavora.

Revija *Pogrom* bo v kratkem izšla tudi v italijanščini. Za to bo poskrbel italijanski odsek Združenja za ogrožene narode.

Večer

Od 29. januarja letos je "več Večera". Namreč mariborski dnevnik je pričel izhajati v novem obsegu, vsak dan najmanj na 32 straneh na teden kar s 24 dodatnimi stranmi, torej za še en dosedanjí Večer več informacij, komentarjev, reportaž, intervjujev, servisnih rubrik itd.

Svobodna Slovenija

Marko Kremžar med drugim: Naj nam bodo razmere v Sloveniji všeč ali ne, naj nam bo razvoj dogodkov po volji ali ne, dejstvo je: da imamo po tisočih letih Slovenci svojo samostojno državo, da je slovenska država sprejela za urejanje notranjih odnosov demokratična pravila, da je bila cena nasilja za dosego državne samostojnosti in za pričetek demokratizacije razmeroma majhna, a da bomo prav zato verjetno še dolgo plačevali nekravvo ceno notranje nezrelosti, moralnega nereda in krivic...

Po treh generacijah totalitarnega režima se razmeroma velik del slovenskih volilcev še ne zaveda svoje politične moči in odgovornosti, ki je z njo povezana. Kljub petim letom samostojnosti in demokracije so v Sloveniji še ljudje, ki se komunistov in njihovega prikritega strahovanja bojijo... Na teh parlamentarnih volitvah imamo pravico voliti vsi državljani, ne glede na to kje živimo; do državljanstva pa imamo pravico vsi Slovenci - tudi tisti, ki jim bivša partijska birokracija meče pri tem vztrajno in skoraj neopazno polena pod noge...

Nedelja

Priloga koroškega lista Naš tednik: Letošnjo XVII Tischlerjevo nagrado prejme Zveza slovenskih izseljencev. Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza, ki podelujeta to visoko odličje, utemeljujeta odločitev tudi s tem, da je bil dr. Tischler tesno povezan s vprašanjem tragične usode izseljenih koroških Slovencev. Nagrado je v imenu zveze prejel predsednik Jože Partl.

Naš tednik

Slovenski študentje v Gradcu so po zadnjem občnem zboru zelo agilni, ustanovili so akademsko sekcijo. Delovanje AS se bo osredotočilo na gojenje stikov, znanstvenih prireditev in seminarjev. Tako bo prvi znanstveni seminar v okviru "Slovenskih dnevov" od 26. do 28. marca 1996 na univerzi Karla Franza v Gradcu. Vsebina seminarja bo položaj Slovencev v Avstriji. Študentje pravijo "da bodo kmalu zastopani tudi oni z lastno homepage v Internetu, kjer se bodo predstavili 50 mio. uporabnikom cyberspacea, lahko pa bodo pisli tudi preko e-maila".

Mag

Novo slovenske televizije skušajo s svojimi informativnimi oddajami postati tudi ustvarjalci javnega mnenja. Večina Slovencev lahko zdaj spremlja štiri TV dnevnik. Osrednji televizijski dnevnik slovenske nacionalne televizije je v dobrem mesecu dni dobil tri konkurenčne oddaje.

Na TV3, ki je s svojim oddajanjem pričela dan pred božičem so to Poročila. TV3 je postaja, ki so jo ustanovili RTV Ognjišče (ki je tudi večinski lastnik), mariborska in koprška škofija, Mohorjeva družba, Gospodarski forum SKD in Mladinska knjiga. **Kanal A**, ki je nekoč slovel po izvrstnih, predvsem pa drugačnih političnih informativnih šovih, zdaj precej časa namenja vedeževanju, ezoteriki in vsemu kar je nadčutno. Ta postaja ima več delničarjev, večinski lastnik je Vladimir Polič. **POPTV** je svoj informativni blok naslovlila 24 ur, osrednja programska shema je skladna s pravilom "American way of life". Ponuja torej tuje vrednote, moralo in etiko in je torej najbolj neslovenska televizija v Sloveniji. Ustanovitelji so CME, MMTV in Tele 59.

Novi Glas

Z začetkom tega leta je na Primorskem začel izhajati nov tednik z naslovom NOVI GLAS. Nastal je z združitvijo Novega lista iz Trsta i Katoliškega glasa iz Gorice.

Prejeli smo za objavo...

Denacionalizacija in pravna zmeda v Sloveniji

Mlada država Slovenija je sprejela Zakon o denacionalizaciji prav zato, da bi nekoč pokradeno vrnila pravi lastnikom pošteno in v celoti, toda...

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja Slovenije (ZLRP) zaskrbljeno ugotavlja, da početje nekaterih političnih strank (ZLSD, LDS, SNS in DS) vodi državo v pravni kaos.

Upravičenci so dejansko 45 let čakali na zakon, ki naj bi razumno uredil lastninsko zablodo nekdanjega režima. Dobili so zakon o denacionalizaciji, ki pa se ne izvaja tako, kot se spodobi za pravno državo. Nasprotno, zakon se ne izvaja, ne spoštujejo se določila Ustave in človekove pravice po mednarodnih pogodbah. Žalostno in sramotno je, da je 200.000 razlaščenecv istočasno v vlogi davkoplačevalcev, ki hote ali nehoti morajo iz lastnih žepov vzdrževati sedanji državni aparat, da ta lahko aktivno deluje proti zakonskim interesom pravih lastnikov odvzete lastnine. Zato bodo razlaščenci prisiljeni poiskati pravico zunaj države Slovenije, konkretno, na Evropskem sodišču, ki lastnino priznava in to bistveno drugače kot slovenska država.

Da v Sloveniji ne moremo govoriti o pravni državi kaže dejstvo, da v primeru tožbe upravičenci sami nosijo stroške, kar je v nasprotju s členom 113. Zakona o splošnem upravnem postopku. Ta določa, da grede stroški v breme tistega, ki je postopek povzročil (država) ali izgubil.

Država Slovenija n.p.r. poklanja družbeno premoženje "primernim" direktorjem na račun siromašenja vsega preostalega slovenskega prebivalstva, ki je grobo manipulirano in s strani države ponovno okradeno. Ob tem delavci še vse do danes niso sprevideli, da lepe besede ZLSD in LDS vodijo v brezposelnost, socialno bedo in totalno družbeno razslojevanje. Pravni organi ne storijo ničesar proti nastajajočemu pravnemu kaosu, popolni samovolji ob kaznivih dejanjih novih kapitalistov, do včerajšnjih moralno politično "primernih" direktorjih. Ves gospodarski kriminal kamor sodi oškodovanje družbenega premoženja in posledično nerešene denacionalizacijske vloge, je praktično izločen iz sodnega varstva. Zelja in upravičena zahteva vseh Slovencev je, da bi sodišča končno postala ažurna, strokovna, brez političnih vplivov in dejansko neodvisna.

Dr. Janez Drnovšek v treh letih ni utegnil najti časa za pogovor s predstavniki ZLRP. Zato je ZLRP 25. januarja 1996 napisala pismo varuhu človekovih pravic RS Ivanu Bizjaku. Med drugim pišejo, da vidijo rešitev v: ustanovitvi državne agencije za denacionalizacijo, saj to zahtevajo že od vsega začetka svojega obstoja leta 1989; če bi MNZ takoj vzpostavil učinkovit nadzor nad delom upravnih enot na občinah v zvezi z denacionalizacijo; če bi takoj priznali jamstvo države Slovenije za obveznice Slovenskega odškodninskega sklada in če bi zagotovili upravičencem status stranke v postopku lastninjenja.
/Skrajšana oblika pisem ZLRP/

Uveljavljanje pravic na podlagi zakonov o vojnih invalidih, žrtvah vojnega nasilja in vojnih veteranih

S 1. januarjem 1996 so začeli veljati trije takoimenovani vojni zakoni in sicer zakon o vojnih invalidih, zakon o žrtvah vojnega nasilja in zakon o vojnih veteranih. Njihovo izvajanje v praksi bo za določen čas omejevalo dejstvo, da je potrebno v roku treh mesecev po uveljavitvi teh zakonov sprejeti še 12 izvedbenih aktov.

Status vojnega invalida bodo obdržali:

— državljani RS, ki jim je bil ta status priznan po nekdanjih zveznih predpisih z odločbo pristojnega organa RS ali katere od drugih republik SFRJ, ki se je v Sloveniji izvrševala na dan 25.6.1991;

— tujci (državljeni držav nastalih na ozemlju nekdanje SFRJ) s stalnim bivališčem v SFRJ neprekinjeno od 25.6.1991;

— status vojaškega oziroma civilnega invalida bodo obdržali tudi državljani RS, žrtve vojaške agresije na RS v letu 1991; Status žrtve vojnega nasilja je mogoče priznati državljanom RS, ki so bili v času druge svetovne vojne prisiljeno izseljeni, poslani v taborišče itn. z ozemlja, ki predstavlja ozemlje RS.

Vsaka zainteresirana oseba mora vložiti zahtevek sama (ne preko diplomatsko-konzularnega predstavništva RS) ali pa preko pooblaščenca na referatu v upravni enoti, kjer ima stalno bivališče oziroma, kjer je imel zadnje stalno bivališče v Sloveniji (v primeru, da sedaj biva v tujini). Zahtevki z originalno dokumentacijo se lahko pošljejo tudi po pošti.

Veteranom iz obdobja 1918-1919, iz obdobja 1941-1945 in iz agresije na Slovenijo 1991, ki imajo navedene odločbe o priznani posebni dobi pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ali vpis v vojaško knjižico oziroma drug ustrezen dokument, statusa ni potrebno posebej dokazovati, temveč se jih lahko takoj vpiše v evidenco in se jim izda izkaznica. Za vsa podrobnejša pojasnila se zainteresirane osebe lahko obrnejo na naslednja interesna društva v Sloveniji:

Op.u.: S 1. marcem prva številka 6 pri mestnih številkah odpade, glej stran 3

- Zveza združenj borcev in udeležencev NOV Slovenije
Glavni odbor, 61000 Ljubljana, Vrtača 11
tel.: 61/216-475
 - Zveza društev civilnih invalidov vojne Slovenije
61000 Ljubljana, Celovška 62/I
tel.: 61/315-935
 - Zveza društev vojaških invalidov Slovenije
61000 Ljubljana, Vrtača 11
tel.: 61/216-475
 - Društvo izgnancev Slovenije
61000 Ljubljana, Vrtača 11
tel.: 61/216-475
 - Društvo taboriščnikov - ukradenih otrok
Celje, 63331 Nazarje, Tomiškova 6
 - Društvo mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko 1941-1945, Glavni odbor, 63000 Celje, Gregorčičeva 5a
tel.: 63/25-531
 - Združenje mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko 1941-1945
64000 Kranj, Poštna ul. 3
 - Društvo civilnih invalidov vojne za Slovensko Primorje
65000 Nova Gorica, Gregorčičeva 16
- Veleposlaništvo RS iz Canberre vam na vašo željo posreduje fotokopije omenjenih zakonov, kjer so določene pravice, do katerih ste lahko upravičeni, kot tudi kdo so upravičenci.

TEČAJNA LISTA - slovenskih tolarjev (SIT) Februar 1996

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	97.6562	98.2440
Nemčija	1 DEM	88.9077	89.4427
ZDA	1 USD	132.2503	133.0461

Srednji tečaj hrvaške kune: 2403.1298 SIT za 100 kun
Srednji tečaj italijanske lire: 8.2674 SIT za 100 lir

Otroška slikanica "The Dream" delo našega rojaka Vasja Komana iz Melbourn, zdaj izšla tudi v Sloveniji pod naslovom "Benjaminove sanje"

Z Vasjom Komanom se je pogovarjala Stanka Gregorič

S.G.: Vasja, čeprav je vaša otroška slikanica pod naslovom "The Dream" izšla tukaj v Avstraliji in tudi v Novi Zelandiji že leta 1991, mi je spomin nanjo in na vaše delo ponovno obudila vest, da jo je izdala pred nekaj meseci oziroma lani oktobra tudi Založba Mladinska knjiga v Sloveniji in to pod naslovom "Benjaminove sanje". Ker se mi zdi, da vas Slovenci v Avstraliji premalo poznajo ali pa ne cenijo dovolj vašega umetniškega dela, sem se odločila, da vas zaprosim za intervju. Kje so vaši začetki, začetki akademika - likovnika in ne nazadnje izseljenca?

V.K.: Leta 1975 sem končal študij na Likovni Akademiji v Ljubljani in se nekaj mesecev kasneje pridružil svoji zaročenki Jelki v Melbournu. Se isto leto sva se poročila in imela namen ostati v Avstraliji le še kakšno leto ali dve.

S.G.: Sigurna sem, da tudi vi, tako kot večina priseljencev s slabim znanjem angleščine, sprva niste mogli dobiti službe v svojem poklicu.

V.K.: Seveda ne. Prvo delo sem dobil na tekočem traku v tovarni avtomobilov Ford v Broadmedowsu. Kot umetniku se mi delo ni najbolj prilegalo, vendar se brez denarja ni dalo živeti in tudi moje znanje angleščine je bilo nezadovoljivo v prvem letu mojega bivanja tukaj tako, da kakšnega drugega dela niti ne bi mogel dobiti. V Fordu

sem delal kot dobavljač različne robe, ki so jo potrebovali na tekočem traku. Celo pismeni izpit sem moral opraviti, da so me sprejeli. Napisati sem moral na papir: Melbourne, Australia. To je bil dokaz, da sem znal pisati in čitati. Diplomą z mojega univerzitetnega študija jim ni bila dovolj. Če ne bi bila celotna zadeva tako idiotsko zabavna, bi se morda počutil globoko užaljen.

S.G.: In kako in kdaj ste "napredovali", mislim našli kakšno boljše zaposlitev?

V.K.: Ko se mi je znanje angleščine malo izboljšalo, mi je uspelo dobiti delo kot grafični ustvarjalec in ilustrator na tedanjem "Sunday Observer" in kasneje pri "Sunday Press". Nobeden od teh dveh tednikov ne obstaja več. Kasneje sem deset let delal kot grafični oblikovalec v tiskarni v Heidelbergu.

S.G.: Potem ste se pa vendar odločili za status samostojnega umetnika.

V.K.: Leta 1981 sem se odločil, da bom začel delati zase kot komercialni umetnik. V to delo je vključeno vse od dela na industrijskih brošurah, grafična obdelava, ilustriranje otroških in šolskih knjig, karikature itd.

S.G.: V začetku sem omenila vašo slikanico. Preidiva na to temo. Od kod ideja za tako knjigo?

V.K.: Idejo za knjigo sem dobil leta 1988 in ko je počasi dozorevala in sem začel razmišljati tudi o velikosti knjige in detaljni obdelavi vsake ilustracije, sem prišel do zaključka, da bi mi vzelo vsaj sedem do osem mesecev nepretrganega dela. Zavedal sem se, da bo to brezplačno delo in računam sem koliko časa lahko zapravim tako brez kakršnega koli plačila. In tudi, ko bo knjiga narejena, kdo jamči, da jo bo kakšen založnik odkupil? Na to sploh nisem smel pomisliti. Vedel sem, da bo kvaliteta dovolj visoka, in upal sem, da mi bo uspelo dobiti nekoga, ki bo financiral celo zadevo.

S.G.: Kako ste potem vendar uspeli in se finančno prebijali, saj ste imeli družino?

V.K.: V prvih letih, ko sem delal zase, sem imel včasih veliko dela, včasih pa sploh nič. Odločil sem se in kadar mi je dela primanjkovalo sem delal na svoji knjigi. Najprej sem narisal petnajst velikih ilustracij s svinčnikom ter pripravil tekst za knjigo skupaj z našo dobro prijateljico Carole Riley (zdaj Pemberton), ki je po rodu Angležinja. Osnutke knjige sva predstavila trem velikim založnikom v Melbournu in ti se za knjigo niso mogli ogreti.

S.G.: Zanimivo je izvedeti kako je nastajala takale stvarca in kakšne težave so jo spremljale. Kako ste potem vendar uspeli?

V.K.: V tistem času sem se pogovarjal po telefonu z Malcolmom McGregorom, mojim založnikom z Gold Coasta v Queenslandu, ki je imel manjše delo za mene. Omenil sem mu knjigo na kateri sem delal. In glej, zanimala ga je! Ko je kmalu za tem prišel poslovno v Melbourne, sva se srečala in ko je videl ilustracije, se je za knjigo še bolj ogrel. Odločila sva se za nekaj sprememb, ki naj bi dale možnosti knjigi tudi na mednarodnem trgu. Ideje, ki so omenjale onesnaženost okolja so mu bile najbolj všeč. Pripravljen je bil financirati celoten projekt, podpisala sva pogodbo in... ostalo je zgodovina. Kot sem že omenil, je bil Malcolm McGregor majhen založnik, premajhen, da bi imel svojo lastno distribucijsko mrežo razpredeno po Avstraliji. Tu se je moral obrniti za pomoč k McMillan publishing, ki so knjigo sicer izdali in razposlali a zanj niso pokazali kaj dosti zanimanja, saj ni bila njihov projekt.

S.G.: Koliko knjig so natisnili?

V.K.: V prvi izdaji 7500 za Avstralijo in 2500 za Novo Zelandijo. Knjiga se je hitro prodala, za ponatis pa niso pokazali zanimanja. Tako smo preklicali pogodbo z njimi in podpisali novo z založbo Aston - Scholastic. Prvi ponatis 9000 knjig se je prodal tako hitro, da je presenetil vse urednike in hitro so se odločili za drugega, ki je štelo 10 000 izvodov, ki se jih verjetno še vedno da dobiti skozi založbo.

S.G.: Ali ste dobili za knjigo kakšno nagrado - priznanje?

V.K.: Nestrpnost sem čakal na čas, ko se delijo nagrade za najboljše otroške knjige. Očitno moja slikovnica pri kritikih ni bila najbolj cenjena, vendar pa je bila leto kasneje uvrščena v ožji izbor najbolj popularnih avstralskih knjig po ocenjevanju avstralskih otrok samih, kar mi je bilo v precejšnji uteho.

S.G.: In kako je vaša slikanica prispela do Slovenije?

V.K.: Ob obisku Slovenije leta 1993 sem knjigo odnesel na ogled na Založbo Mladinska knjiga, kjer sem spoznal Marjano Honigsfeld Adamič, tedanjio urednico otroških knjig. Pokazala je veliko zanimanja za mojo knjigo in njenemu vztrajanju se imam zahvaliti, da so jo lansko leto tiskali v lastni tiskarni, vendar s spremenjeno naslovnico, ki naj bi bolj ustrezala evropskim razmeram. Izšla je pod imenom "Benjaminove sanje". Finančno jo je podprlo tudi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

S.G.: Kakšno je pravzaprav sporočilo vaše knjige?

V.K.: Ko sem prišel z idejo na dan, mi je bilo zelo pomembno, da bi sporočilo (ki je v knjigi v tekstu in v slikah) o onesnaževanju okolja in njegovih možnih tragičnih posledicah za človeštvo otroci z lahkoto razumeli. Kljub temu da je iskanje odvrženih odpadkov in skritega sporočila na vsaki strani polno zabave, sem želel, da bi otroci na svoj način spoznali resnost položaja v katerem se človeštvo trenutno nahaja. Carole Pemberton je s svojim pristranim tekstom precej pripomogla k barvitosti knjige.

S.G.: Bo sledila prvi knjigi druga...?

V.K.: Trenutno imam idejo za drugo knjigo in moj založnik Malcolm McGregor me prijazno draži naj že enkrat pričem uresničevati moj drugi projekt, namesto da samo o tem govorim. Toda vse je le še ideja, ki jo je potrebno izoblikovati.

S.G.: Vasja, najlepša hvala za tako izčrpno pojasnilo in veliko sreče na poti do novega projekta. Mislim, da bi lahko slovensko različico vaše slikanice "Benjaminove sanje" uporabljali tudi v Avstraliji pri pouku slovenščine. Za avstralsko "The Dream" pa upam, da so si jo (ali jo še bodo) kupili vsi tisti rojaki, ki imajo otroke, in tudi če bi se našla na knjižnih policah vseh naših domov bi s tem pokazali tisto spoštovanje do svojega rojaka, ki si ga kot umetnik zasluži.

Slikanico lahko naročite pri: Vasja Koman, 115 Karingal Drive, Greensborough VIC 3088, telefon: (03) 9434 5768

NOVA KNJIGA

Knjigo in zgoščenko "Primorska, moja duša in srce" predstavili 25. januarja 1996

Slovenci, posebej pa še Primorci, imamo spet en razlog več, da smo lahko ponosni na svojo duhovno ustvarjalnost. Pred kratkim sta namreč pri tržaški založbi Devin izšli knjiga in zgoščenka (CD - Compact Disc) z izborom pesniških del primorskih pesnikov in pesnic. Projekt je zasnoval in ga tudi izpeljal Aleksij Pregarc, tržaški gledališki igralec in tudi sam plodovit pesnik. On je tudi napravil izbor, knjigo uredil in ji napisal spremno besedo.

Knjiga ima tri razdelke: *Zgodovinski del*, *Sodobnost in Dodatek*. V *Zgodovinskem delu* najdemo slovenske klasike s Primorske, S. Gregorčiča, A. Gradnika, S. Kosovela in druge avtorje iz že preminule generacije. V *Sodobnosti* pa se lahko seznanimo z ustvarjalci, mlajšimi in ne več tako mladimi iz našega časa. Posebej v *Dodatku* pa so še pesniki in pesnice s Krasa in iz Istre, med katerimi se nahajajo tudi trije naši znanci iz Avstralije: Bert Pribac, Ivan Legiša in Marcela Bole.

Zanimivo je, da v teh časih, ko se Slovenija trudi priti v Evropo, so prav primorski pesniki zastavonoše, na njihovem polju in s knjigo njihovih del, ki so tu prevedena v španščino in angleščino; v prvi jezik sta prevajala P. Fajdiga in M. Drobnič, v angleščino pa sta več kot polovico pesmi prevedla Pavla Gruden in Jože Žohar iz Sydneya. Ostale prevode v angleščino sta opravila K. Minatti in A. Čeh, Ivan Legiša pa je svoje pesmi sam prevedel. Poezija brez meja! Evropa brez meja! Škoda le, da ni tudi *Zgodovinski del* preveden!

Pesmi na zgoščenki pa izvrstno podajo znani slovenski gledališniki: Mira Sardoč, Aleksij Pregarc, Lučka Počkaj, Dare Valič in Maša Pregarc. Knjigo in zgoščenko "Primorska, moja duša in srce" so slovesno predstavili javnosti 25. januarja, v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa Konferenca za Slovenijo v Ljubljani.

Jože Žohar

Po valovih SBS radia...

Marjan Peršič razmišlja o gostovanju Toneta Gogala in o vzrokih zakaj se nam je naša mladina odtujila

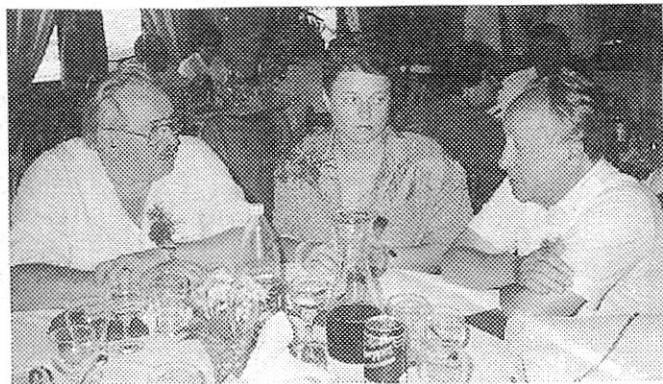
'Nudili smo ji pač bore malo drugega kot pa vaške veselice... v prvi vrsti smo gledali, da zadovoljimo sebe s polkami in valčki ter s kranjskimi klobasami... dali smo prednost poskočnim vižam, ne pa slovenskim šolam...'

Slovinci v Brisbanu in na Gold Coastu smo imeli prednost, da pred vsemi drugimi rojaki v Avstraliji vidimo monoigro - enodejanko *Polnočno kričanje*, ki jo je predvajal poklicni igralec dramskega gledališča v Ljubljani Tone Gogala. O predstavi lahko mirne duše rečem, da je bil to za nas, ki smo ji prisostvovali, kulturni dogodek, katerega se bomo še dolgo spominjali. Vsem tistim rojakom, ki znajo vsaj malo ceniti odrsko umetnost in spoštujejo slovensko kulturno ustvarjanje, pa se niso udeležili te predstave, je lahko zelo žal. Gospodu Gogali je brez kulis in samo s pari rikviziti ter s svojim odličnim obvladanjem težke vloge uspel tako pritegniti gledalce, da so bili vsi zamaknjeni. Prava umetnost se izkazuje prav v tem, da človeka tako pritegne nase da izključi iz svojega doživetja vse drugo kar se dogaja v okolici in svojo pozornost posveti umetnini. Če pa vzamemo v obzir, da se je moral igralec naučiti na izust okoli eno uro dolg monolog in da ga je izvedel brezhibno in to brez šepetalca, nam pokaže na kakšni višini je on in s tem seveda tudi slovenska umetnost na splošno. Predvajanje gospoda Gogala je zaključil novinar Aleksander Lucu, s čitanjem lahkoživega opisa odnosov Slovencev do rujnega vinca in vselega petja ter tako obrnil razpoloženje gledalcev v bolj veselo stran.

Predstavi je prisostvovalo kakih štirideset ljudi kar je z ozirom na število vseh Slovencev, ki prebivajo v Brisbanu zelo malo. Pa še od teh štiridesetih jih je bila polovica iz Gold Coasta.

Morda je prav v tej veliki brezbriznosti naših ljudi do resnih kulturnih nastopov tudi delni odgovor na vprašanje zakaj se nam je naša mladina odtujila. Nudili smo ji pač bore malo drugega kot pa vaške veselice. Kako je res kar pravi Levstik v *Polnočnem kričanju*: "Kdor ima besedo ima usodo!" Mi pa smo v prvi vrsti gledali, da zadovoljimo sebe s polkami in valčki ter kranjskimi klobasami in se potem pritoževali, da imajo naši otroci raje "fish and cheeps".

Koliko smo mladini znali povedati o našem narodu, o njegovi zgodovini, o naporih naših kulturnih ustvarjalcev in literatov, da bi pridobili naše besedno mesto, na katerem bi ustvarjali usodo našega naroda? Presneto malo! Pa še naporom tistih, ki so hoteli to storiti, nismo dajali zadostne podpore. Razumljivo je, da otrokom nismo mogli pripovedovati o slovenskih vojnih zmagah in zavojevanjih tujih zemlja, ker tega v preteklosti našega naroda ni bilo. Nismo jim mogli s ponosom pokazati na naše državne simbole, grb, zastavo... kajti še tiste, ki smo jih v davnini imeli, so nam predruščali tujci ali pa smo jih zavrgli celo sami. Prav radi tega bi bila naša dolžnost, da bi poudarjali svojim otrokom druge vrednosti s katerimi prednjačimo.

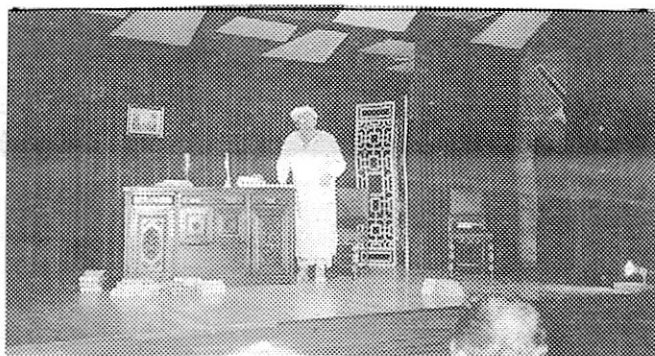

Z leve: Marjan Peršič s soprogo Karen ob obletnici SDM s starim prijateljem Pavletom Cesnikom

Lahko bi jim povedali, da obstajajo dokazi naše pisane besede - Brižinski spomeniki - že od konca 10. stoletja; da imamo že v 12. stoletju napisano poročilo o ustoličevanju karantanskih vojvod na Gosposvetem polju; da je prva slovenska tiskana knjiga izšla že leta 1551; da med Slovenci že zdavnaj ni več nepismenih, in da v Sloveniji sorazmerno s številom prebivalstva natisnjajo največ knjig.

In še in še bi lahko pripovedovali naši mladini o Slovencih, ki so veliko prispevali h kulturi in civilizaciji sveta a so si jih prisvojili drugi narodi. Na misel mi pridejo Jakob Petelin Gallus - glasbenik, Reselj - izumitelj ladijskega vijaka, Janša - čebelar, pa Košir, ki si je izmislil pošto znamko... in še na stotine jih je šlo skozi zgodovino po vseh koncih sveta. Vse to smo pri naši mladini zamudili, ker smo dali prednost poskočnim vižam, ne pa slovenskim šolam.

Polke in valčki niso nič svojstveno slovenskega, karakteristični so za vse dežele v evropskih Alpah. Svojevstvena za nas pa je naša slovenska beseda, tista prava, pravilno napisana in izgovorjena. Tisto smo zanemarili! In še danes, če se nam ponudi redka prilika da jo slišimo ali da si nabavimo slovensko čtivo, se velika večina za tako priliko ne zmeni. Potem pa tarnamo, da se nam je mladina odtujila. Največ krivi za to pa smo mi sami.

Ivanka Škof je fotografirala nastop Toneta Gogala na Primorskem klubu Jadran v Melbournu in piše, da so tako že v prvem mesecu novega leta pričeli s kulturnim večerom. Pravi tudi, da se je zbralo precej ljudi, saj Toneta poznajo že kot Andreja Smoleta, ki ga je predstavil leta 1994. Monolog govori o zadnjih dneh Levstikovega trpečega življenja, Tone pa je ponovno naredil na vse globok umetniški vtis - zato mu kličejo: Nasvidenje v kratkem!

Tudi Marcela Bole nam navdušena piše o enkratnem doživetju ob monodrami *Polnočno kričanje*. Pravi, da ji je vsaka beseda segla globoko v srce. Tisočkrat se zahvaljuje, Tonetu, da je spet prišel med nas. Pozdravlja pa tudi novinarja Aleksandra Lucuja in želi, da bi se še dolgo, dolgo oglašal preko valov SBS radia.

**Australian
Federal Election,**
March 2

**Srechko Kontelj
with Slovene
background
Liberal Member
for
Corio - Geelong**

Srechko Kontelj

- *Married with two children
- *President, Geelong Ethnic Communities Council, 1993 -
- *Partner in a local Geelong law firm
- *Currently a member of the Social Issues Advisory Board, City of Greater Geelong
- *Board Member of the Grace McKellar Centre Rehabilitation Hospital
- *President, Geelong Spring Festival
- *HSC, North Geelong High School
- *Master of Laws-Monash University
- *Member, Player and Vice President (1991) Geelong West Football Club
- *Auditor, Corio Electorate

Stretch Kontelj was recently named 'Achiever of the Year' in the Geelong Advertiser 1995 Business Excellence Awards. The award says so much about Stretch personal and professional qualities. You can be sure he will give a strong and effective voice in Canberra if elected. Born and raised in Geelong, Stretch has a record of involvement in the local community. His ethnic (Slovene) background also gives him an excellent understanding of the multicultural aspects of Australian society. He knows the importance of local industry. He also knows the policies industry and small business require in order to provide the jobs.

If elected Stretch would be the second member of the Australian Federal Parliament with the Slovene background. Now retired senator Misa Lajovic was the first Slovene in the Australian Federal Government.

News from

Slovenija
The green piece of Europe

Minister of Economic Affairs Maks Tajnikar (member of the United list of the Social democrats - ZLSD - former communists) resigned, even before his dismissal proposal was taken to vote. Following his resignation his Party left the governing coalition of three Parties (Liberal Democratic Party - LDS, Slovene Christian Democrats - SKD and ZLSD). The Parliament also received resignations by the Minister of Science and Technology Rado Bohinc, Minister of Labour, Family and Social Affairs Rina Klinar and Minister of Culture Sergij Pelhan - all members of the United list of Social Democrats - ZLSD. The National Assembly gave support to Prime Minister dr. Janez Drnovšek's proposal, appointing Metod Dragonja, former Director General of LEK - pharmaceutical company, the new Minister of Economic Affairs.

In Slovenia 8 February is a national Cultural Holiday, marking the death of the greatest Slovene Poet dr. France Prešeren. Ever since 1947 traditional Prešeren awards have been awarded to authors for their artistic achievements and life work on the eve of the holiday.

In spring Slovenia is to set up a Diplomatic Academy, to educate those who represent Slovenia abroad. The Academy will provide diplomats with knowledge necessary for successful diplomatic engagement. This is the first institution of the kind in this country, Slovene diplomats were before educated abroad or even travelled on their diplomatic missions unprepared. In a letter to the Parliament's International Relations Committee (OMO), to discuss the Academy, the Foreign Ministry stressed it was true some faculties provide their students with basic knowledge on international relations, economics and law, but fail to offer specialist operative knowledge, required in diplomacy, which made the establishment of the Academy necessary.

The first Client Connected to ISDN. The company Merkur from Kranj was the first client Slovene telecommunications company Telekom connected to the Integrated Service Digital Network (ISDN), a network of integrated services allowing transfer of speech, data, text, images and video, and presenting a new step towards an information society. By introducing ISDN Slovenia joined the group of developed European nations where this technology has been in use for over a decade.

Informatics Microsoft's Collection of Office Programmes also in Slovene. A collection of office programmes for Windows 95 named Office will be available to Slovene users also in Slovene as of next few days. The new Microsoft's collection is an upgrade of the existing programmes Microsoft Office 4.X. The collection also contains 32-bit versions of Microsoft Excel, Word, PowerPoint and Schedule. Additionally, the Office for Windows includes a Slovene spellcheck. The great advantage of the new Microsoft collection is that it is simple to use, compatible with Windows 95 and 40 per cent higher productivity.

The leading Slovene pharmaceuticals producer, LEK, considers 1995 as a successful year. The company recorded a 3.5 per cent increase of sales, registered its first medicament in the American market, opened a new plant for the production of tablets and became the first Slovene enterprise to pay out dividends to its share-holders. With sales amounting to Frs. 321.7 million, including over 80 per cent of the business made in pharmaceuticals, analysts at LEK estimate the figure might increase to Frs. 332.9 million this year. The prices of medicines of Slovene producers are already at the moment 61 per cent of the prices of the same medicines in Germany, where they are almost the highest in Europe. Now the Slovene medicines are imported also by Australia.

Timber industry is the largest Slovene net exporter. Some of the companies export up to 90 per cent of their products - mainly to Germany, Italy, United States, Austria, Croatia, Russia, Great Britain and Macedonia. In the first eight months of last year companies' export amounted to US\$ 394 million, and imports amounted to US\$ 113.1 million, which means a 3.5 per cent cover of imports by exports.

The Krško Nuclear Power Plant Produced 57 billion kwh in 14 years of its existance, with the reactor soon to celebrate its 100,000th hour of being in operation.

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia
Dining Settings Bentwood Chairs
Rocking Chairs Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph.: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph.: (02) 671 5999
Fax: (02) 621 3213

A KONCU SE NASMEJTE...

Vrana se pogovarjata na veji, ko nad njima švigne reaktivno letalo: "Poglej kako hitro leti."

"Saj bi tudi ti, če bi ti gorela rit."

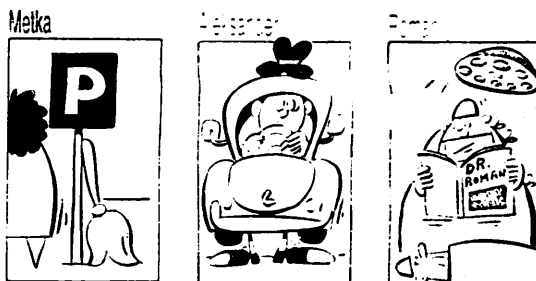
Gorenjec reče na smrt bolni ženi: "Draga, samo po zdravila skožim in bom čez dve uri že nazaj. Če boš medtem umrla, ugasni luč."

"Hčerki sem vedno prepevala znano narodno pesem: Še nisem stara šetnajst let, ne smem še fanta imet. Zdaj je dopolnila šestnajst, in katero pesem naj ji zdaj pojem?"

"Mami, očka je znorel!" "Res, kako pa to veš?" "Začel se je pogovarjati z živalmi!" "Kako?" "Ko te ni bilo doma, je po telefonu govoril z neko mucko!"

"Pavlek, umij si že enkrat ušesa!"
"Zakaj, mami, saj še dobro slišim!"

GODOVNIKI

VSE NAJBOLJŠE

Cena posamezne številke \$ 2.00; letna naročnina \$ 50.00; polletna \$ 30.00; letna naročnina za prekomorske države vključno z letalsko pošto \$ 100.00

GLAS SLOVENIJE

Založnik: Založba GLAS

Ustanovitelji:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Štefan Merzel in Stanka Gregorič

Upravni odbor:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik in Stanka Gregorič

Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje, umetniška

izdelava, priprava strani:

Stanka Gregorič, 4 / 316 Dorset Rd. Boronia, Victoria 3155

Telefon-fax: (03) 9762 6830

Občasni sodelavci: dr. Stanislav Frank, Draga Geln, Jožica Gerden, Lojze

Košorok, Martha Magajna, Danica Petrič, Vinko Rizmal, Jože Žohar

Logo: Frances Geln in Stanka Gregorič Distribucija: S.Z. Gregorič

Informacije: STA - fax poročila slovenske tiskovne agencije, obvestila Veleposlaništva Republike Slovenije - Canberra in Konzulata Republike Slovenije - Sydney, Slovenec, Delo, Večer, Primorski dnevnik, Družina, Mladina, MAG, Svobodna Slovenija, Naša Slovenija, Rodna gruda, revija Slovenija, Nedelja, Naš tednik, Mladika, Slo-Weekly, Lipov list, Turist in turistične brošure o Sloveniji, Radio SRS (Melbourne, Sydney) in 3 ZZZ ter posamezni poročevalci.

- 1/ Naročam Glas Slovenije
- 2/ Obnavljam naročnino
- 3/ Prilagam za tiskovni sklad

NASLOV:
GLAS SLOVENIJE
4/316 Dorset Rd.
Boronia VIC 3155

Podpisani(a)

Ulica in kraj

Država Poštna št.

Podpis Datum